

nr.3
2025

iUSBÄRAREN

UTGIVEN AV JURIDISKA FÖRENINGEN VID STOCKHOLMS UNIVERSITET SEDAN 1959

■ FASHION LAW

Intervju med Eleonora Rosati

■ STUDENTLIV

Nordiska sekretariatet

■ AFFÄRSJURIDIK

Karriär utomlands

■ KRÖNIKA

Rättssäkerhet säljer dåligt

iUSBäraren ges ut av Juridiska Föreningen vid Stockholms universitet. Utgivning sker fyra gånger per år och tidningen skickas kostnadsfritt till alla studenter vid Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet samt till alla anställda på Juridicum vid Stockholms universitet. Även utvalda advokatbyråer, myndigheter och bibliotek erhåller tidningen kostnadsfritt.

s.15

s. 8

I DETTA NUMMER

Chefredaktörens krönika3
Styrelsekrönika4
Fashion Law6
Nordiska Sekretariatet.....8
Så in i Norden..... 10
Grön och röd gubbe11
Upphandling 12
Internationell karriär 13
Notariebetyg slopas 14
Rättssäkerhet i media 15
Notiser..... 17
Fråga Arbetsrättaren 18

ANSVARIG UTGIVARE
Mathilde Lönnell Mortensen
viceordforande@jurstud.com

INFORMATIONSEKRETERARE
OCH TILLFÄLLIG CHEFREDAKTÖR
Karin Sparrman
chefred@jurstud.com

GRAFISK FORM OCH LAYOUT
Jill Wallentin
mail@jillsmat.se

MARKNADSSEKRETERARE
Gustaf Wennersten
marknadssekreterare@jurstud.com

TRYCK
Scandinavian Print Group

OMSLAGSFOTO
Lucia Ricci

ADRESS
Frescativägen 16
114 18 Stockholm

Redaktionen förbehåller sig rätten att skära i eller refusera insänt material. För icke beställt material ansvaras ej. I tidningen gjorda uttalanden är endast om så anges att betrakta som JF:s eller iUSBäraren ståndpunkt.

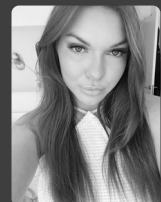
Redaktionen

KARIN SPARRMAN
Chefredaktör,
Skribent

CRISTINA
BLIXING
Vice chefredaktör

EMMA GROTH
Skribent

ENNI ZANDER
Skribent

ANNA ANTWAN
Skribent

BENJAMIN
KARACIC
Skribent

HARRI
KORHONEN
Alumniskribent

TULUHAN
BOZKURT
Skribent

DAVID MUNCK
Alumniskribent

JILL WALLENTIN
Formgivare

Annonsera i iUSBäraren?

marknadssekreterare@jurstud.com

Ny termin, ny chefredaktör, ny upplaga!

MED den nya terminsstarten har vi nu en uppdaterad redaktion redo för att skapa nya nummer, men med Ennis avfärd till utbytesstudier stod rollen som chefredaktör tom till hösten. Jag började som skribent i vårens första nummer när jag gick med i Juridiska Föreningens styrelse och är väldigt glad för att min styrelsepost gjort mig del av denna fina grupp som utgör redaktionen. Det återstår att se om min tillfälliga roll som chefredaktör förlängs ett nummer till, men ni lär i vart fall se mig åter som skribent senare i höst.

Den stora förändringen för detta nummer har däremot ingenting alls med mig att göra, utan vi välkomnar nu två nya skribenter till redaktionen, som tillför en färsk inblick i världen av juridik. Det här numret har ett mer internationellt, och i vissa fall rent av nordiskt, inslag. Med allt från immaterialrättens fashion law och en uppmaning att uppskatta det nordiska, till hur trafikreglerna kring röd och grön gubbe skiljer sig åt i Europa. En av våra nya medlemmar har skrivit om vilka möjligheter som finns till en internationell karriär med utbytesstudier under juristprogrammet. Själv skrev jag om ett ämne varmt om hjärtat för mig, föreningens samarbete med Nordiska Sekretariatet, där juriststudenter kan besöka olika juridiska föreningar i hela norden, från Artikla i Finland till Orator på Island. Vi har

även mer inhemska inslag, med texter om offentlig upphandling och rätten till studieledighet. Samt andra högaktuella ämnen kring det nyligen införda sloandet av notariebetygen, och hur media nedprioriterar rättssäkerheten till förmån för snabba klick. Med Ennis överlämnande av stafettpippen fortsätter vi därmed även denna gång med lite gott och blandat!

Vid intresse av att gå med i redaktionen vänligen hör av dig till chefred@jurstud.com!

KARIN SPARRMAN
Chefredaktör

En ny termin ger tid för reflektion och minnen

FÖRSTA september: det var den första dagen på denna termin, den första dagen på hösten och den första måndagen på vår sista termin som JF:s ordförandepar. Till dig som i höst tar dig an den första terminen på programmet vill vi passa på att hälsa varmt välkommen till Juristprogrammet och Juridiska Föreningen. Vi vill även hälsa lika varmt välkomna till er som är tillbaka på programmet efter en sommar full av glass, vila och återhämtning.

Vi som skriver denna krönika heter Emma Ridell och Mathilde Lönnell Mortensen. Det är vi som är föreningens ordförande och vice ordförande 2025. Tillsammans med resterande styrelseledamöter arbetar vi dag ut och dag in för att göra studentlivet för våra medlemmar så bra som möjligt. Du som läsare kanske då ställer dig frågan vad JF har att erbjuda sina medlemmar under den stundande höstterminen? Vi kan berätta att höstens schema är proppfullt med roliga aktiviteter där vi hoppas träffa så många som möjligt av er. Kanske ses vi på något av fadderiets och internationella insparkens kvarvarande events. Kanske ses vi på de veckovisa husbandsrepen, torsdagspubarna eller fotbollsträningarna. Kanske ses vi på arbetsmarknadsmässan Juristdagarna, på vår Nordiska vecka då vi välkomnar juriststudenter från norden eller kanske ses vi när det har blivit dags att avrunda året med den glimrande Årsbalen på konserthuset. Som ordförande och vice ordförande hoppas vi att föreningen ska erbjuda något för alla, och alla är alltid välkomna förbi under lunchöppet på Juristernas hus. Kom och värn din

matlåda, drick en kopp kaffe och prata med oss om hur vi som förening kan bidra till att sätta guldkant på din studietid.

Vi har nu passerat några fler måndagar och i skrivande stund är det etthundraen dagar kvar av detta år. För oss, Emma och Mathilde, påminner det oss inte bara om att det endast är etthundraen dagar kvar av styrelsejobbet. Utan även att det endast är etthundraen dagar kvar av vår sista hösttermin på programmet. Det får oss att reflektera över vår gångna studietid. Vi minns Mia Carlssons uppmuntrande ord under den första föreläsningen på JIKen, Marcus Radetzkis ponerande och Maria Lamms uppmaning om att inte vara en väggfärg. Vi minns även långa dagar och sena kvällar i studenthuset, tragglandet med allmän rättslära och de långsamma stegen uppför ångesttrappan till tentasalen. Men de starkaste minnen vi har är de om gemenskap och samhörighet. Minnen om lunchpauser som blivit lite för långa när samtalen fått oss att glömma tiden och minnen om sittningar med dans in på nattens småtimmar.

Innan vi går händelserna i förväg och blickar fram mot vårterminen och vår sista termin på programmet har vi en fantastisk höst framför oss. Vi ska få se löven ändra färg, eftermiddagssolen

Ordförande Emma Ridell och Vice ordförande Mathilde Lönnell Mortensen

färga himlen orange och innan vi vet ordet av kommer gatorna vara täckta av snö. Under hösten kommer vi alla få ta oss an nya rättsområden, fördjupa våra kunskaper och återigen långsamt gå uppför ångesttrappans steg till tentasalen. Men oroa er inte, däremellan kommer vi kunna dansa tillsammans in på nattens småtimmar och glädjas åt det faktum att vi fortfarande är juriststudenter med alla möjligheter framför oss.

Ordförande
Emma Ridell

Vice ordförande
Mathilde Lönnell Mortensen

FOTO Juridiska Föreningen

Learn from the best

The Roschier name stands out. It's a quality standard, a seal of approval, proof of a business operating at the highest level.

At Roschier, you will get to learn from the best and develop daily. You will be working in a group of talented and inspiring professionals, dedicated to driving the future of the legal profession. Every day, we challenge ourselves to improve.

Become the best version of yourself!

Read more at [Roschier.com](https://roschier.com)

Fashion Law: Intervju med professor Eleonora Rosati

VARUMÄRKESSKYDD, immaterialrättsliga intrång och designskydd – modebranschen är inte bara glitter och glamour. Bakom varje ikoniskt plagg finns inte bara kreativitet, utan också juridik. Fashion law, eller "modejuridik" på svenska, är ett växande område som omfattar de juridiska frågor som berör designers och modeföretag. Även om vi har att göra med kläder handlar det inte enbart om plaggen, utan bakom finns hela företag som driver skapandet.

FÖR att få en tydligare bild av vad fashion law faktiskt innebär har jag intervjuat professor Eleonora Rosati, en av Europas ledande experter inom immaterialrätt. Hon är professor i immaterialrätt vid Stockholms universitet, italienskt utbildad advokat och är internationellt verksam med flera uppdrag bland annat som Of Counsel vid Bird & Bird samt medgrundare till Fashion Law London. Rosati har dessutom utsetts till en av de mest inflytelserika personerna inom immaterialrätt globalt, och hennes arbete har haft stor betydelse för utvecklingen av fashion law. Hon är också redaktör för ledande publikationer inom fältet och har författat flera uppmärksammade böcker, senast *The Handbook of Fashion Law*, utgiven av Oxford University Press.

Professor Eleonora Rosati förklarar att fashion law inte är något som existerar som ett helt eget rättsområde, utan som istället handlar om olika delar av juridiken som är relevanta för modebranschen. Immaterialrätten är själva grunden, eftersom det är den som skyddar immateriella tillgångar

såsom modekreationer, varumärken och marknadsföring. Utöver detta måste även andra rättsområden tillämpas med hänsyn till modesektorns särskilda förutsättningar, till exempel arbetsrätt och avtalsrätt. Fashion law är alltså inte detsamma som immaterialrätt, eftersom immaterialrätten handlar specifikt om att skydda immateriella tillgångar, oavsett bransch. Inom modejuridiken utgör immaterialrätten en central del, men den täcker inte hela området.

Inget eget rättsområde

"Fashion law är inte ett eget rättsområde vilket jag ser som något fördelaktigt, eftersom den som arbetar med modejuridik även måste ha en bred juridisk förståelse. Detsamma gäller även för andra rättsområden." Trots att det sker en utveckling mot specialisering, även inom redan specialiserade områden, betonar Rosati vikten av att behålla ett helhetsperspektiv. Detta för att kunna vara en skicklig jurist och ge välgrundad rådgivning till klienter i modebranschen. Professorn förutser att vi i framtiden kommer att se jurister som enbart äg-

nar sig åt modejuridik, men framhåller att man åtminstone måste börja med en bredare grund.

"Det finns fortfarande vissa nyansskillnader mellan rättssystemen, men dessa tenderar att bli allt svagare med tiden." Rosati menar att de skillnader som var tydligare för 10–15 år sedan nu håller på att försvinna av flera skäl. I Europa förklaras detta framför allt av den pågående europeiska integrationen, som har medfört att olikheterna mellan EU:s medlemsstaters immaterialrätt och rättssystemet i stort har minskat. Detta gäller inte bara immaterialrätten utan även exempelvis bolagsrätten, som traditionellt i stor utsträckning har reglerats på nationell nivå.

En andra förklaring enligt Rosati är att det är avgörande att vi i allt högre grad har att göra med företag som verkar över nationsgränserna. Ett svenskt företag som H&M måste visserligen följa svensk lag i Sverige, tysk lag i Tyskland och portugisisk lag i Portugal, men i praktiken utvecklar dessa aktörer ofta internationella compliance-program. Även om de formellt måste följa varje lands nationella lagstiftning, utformas policys på en övergripande europeisk nivå. Detta gör en gemensam lösning mer ändamålsenlig än att hantera varje lands regler separat och bidrar därmed till att de faktiska skillnaderna mellan rättssystemen minskar ytterligare.

Aktuella utmaningar

Utifrån ett mode-, modejuridiskt och immaterialrättsligt perspektiv är frågan om hur modekreationer kan skyddas

den mest aktuella just nu. Anledningen till det, menar Rosati, är att olika länder historiskt har haft olika angreppssätt. Men EU-domstolen har nu slagit fast att detta inte längre är möjligt, utan att en enhetlig ordning ska gälla på EU-nivå. Detta har lett till en del osäkerhet i flera medlemsstater, och många modeobjekt har blivit föremål för tvist. Exempelvis Birkenstock-sandalerna i Tyskland, Hermès Birkin-väskan, och ytterligare fall i Frankrike rörande Hermès Oran-sandalerna. Är dessa föremål skyddade, och om så, vad är det som är skyddat? Detta är den största osäkerheten just nu, och det pågår ett flertal tvister kring frågan. En ytterligare fråga som Rosati uppmärksammar är skyddet av modetillgångar utöver de traditionella formerna, där bland annat registrering av tredimensionella varumärken och mönster aktualiseras - något som ytterligare visar på den komplexitet som präglar fashion law idag.

Utöver det immaterialrättsliga påpekar hon även att avtal och anställningsförhållanden är centrala frågor för modebranschen. Å ena sidan handlar det om att modedesigners ofta byter arbetsgivare, vilket innebär att deras anställningsavtal behöver anpassas till detta. Å andra sidan rör frågan hur modearbetare behandlas inte bara de kreativa cheferna utan även andra designers, modeller och influencers. Exempelvis är det vanligt att anställda designers på större modehus varken äger rättigheter till de plagg de skapar eller ens får sitt namn kopplat till designen. I stället är det de kreativa cheferna som får all

uppmärksamhet. "Vi känner till de stora modehusens creative directors, men inte de designers som faktiskt skapar plaggen", säger Rosati och jämför situationen med Cruella-filmen, där skaparen bakom verket ofta förblir anonym. Det väcker frågor om huruvida detta verkligen är lämpligt och om det borde finnas utrymme för förändring.

Råd till studenter

"Mitt råd är detsamma som jag ger till alla som frågar mig, och det är följande: om du vill arbeta inom modebranschen ur ett juridiskt perspektiv måste du först välja den inriktning du vill utöva." Rosati förklarar att den som exempelvis vill arbeta som immaterialrättsjurist för modeföretag, behöver ha en bred förståelse för det immaterialrättsliga område man verkar inom. Hennes råd är därför att börja brett och sedan inrikta sig. För att bli en kreativ jurist krävs nämligen förmågan att dra analogier från olika sektorer och ta lärdom av hur rättsfrågor hanteras där. Man bör enligt henne undvika tunnelseende och istället hålla perspektivet så nyfiket och öppet som möjligt. Endast på det sättet kan

Professor Eleonora Rosati.

man utvecklas till en jurist som hittar innovativa lösningar. Enligt Rosati är detta just vad dessa branscher behöver för att blomstra i en värld som är hårt konkurrensutsatt och som idag präglas av många utmaningar, inte minst den globala osäkerheten.

TEXT Anna Antwan
FOTO Lucia Ricci

Nordiska sekretariatet – en mötesplats för nordiska juriststudenter!

JURIDISKA Föreningen är med i Nordiska sekretariatet, ett samarbete mellan juriststudenters föreningar från hela Norden. Centralt för samarbetet är de nordiska veckorna, som är events varje förening organiserar årligen och till vilka studenter från de andra föreningarna bjuds in. Under eventet, som sträcker sig över 5 dagar, blir det sittningar, "hytte", "surprises", föreläsningar och mycket mer, som avslutas med respektive förenings årsbal. Det är en av de bästa studentaktiviteterna här i föreningen och man får nära vänner från hela Norden! För att få mer information om detta nordiska samarbete har jag intervjuat föreningens internationella sekreterare Victor Ekström. I sin roll arbetar Victor bland annat med att åka på andras nordiska veckor, samt att han ansvarar för att hålla i vår nordiska vecka.

För att inleda, när är vår nordiska vecka i Stockholm i år?

Vår nordiska vecka hålls den sista veckan i november, det vill säga 26-30 november. Den avslutas även med vår årsbal som våran sekreterare anordnar på konserthuset i år!

Hur kan man som JF-medlem engagera sig i vår nordiska vecka?

Som JF-medlem kan du lättast engagera dig genom att ansöka om att vara host. Som host låter du någon eller några från de andra föreningarna bo hos dig under veckan. Då får du gå på gratis sittningar och delta på event dagtid vid mån av plats. Sen kommer man även kunna köpa biljett till en av sittningarna om man vill uppleva våra unika traditioner, men inte har möjlighet att hosta.

Kan du berätta om temat för årets vecka?

Veckan kommer ha ett övergripande tema kring försäkringsrätt i ett nordiskt perspektiv. Bland annat kommer doktoranden Alexander Beshier i civilrätt för att föreläsa kring ämnet.

Som internationell sekreterare får du chansen att åka på nordiska veckor.

Vilka har du varit på i år än så länge?

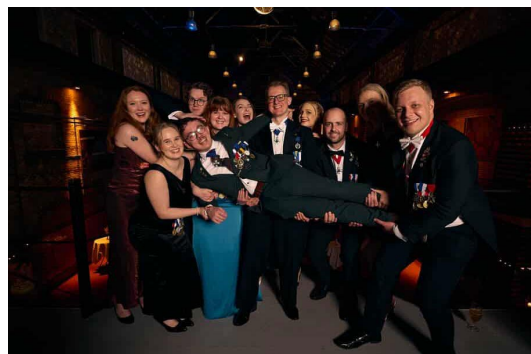
Mitt mål var att åka på alla veckor men det gick tyvärr inte ihop med studierna. I skrivande stund har jag varit hos Juristföreningen i Bergen, Juridisk Selskab i Århus, Lex i Åbo och Pykälä i Helsingfors.

Varför ska man åka på en nordisk vecka?

Jag tycker att man ska åka delvis för att man får en internationell prägel på juridiken men även för att man lär känna många roliga människor som kanske till och med blir ens framtida kollegor. Jag har personligen träffat människor som jag kommer att umgås med hela livet. Eftersom att det alltid är ett övergripande juridiskt tema som ofta är relevant och kopplas till hela Norden så får man även en bredare syn på det man lär sig i sina studier i ett mer konkret sammanhang.

Vi var på en nordisk vecka tillsammans i Århus, vad var roligast den veckan tyckte du?

Årsfesten, alltså deras årsbal, tycker jag

definitivt var roligast! Den är väldigt informell i jämförelse med vår årsbal och det blir en stor kulturkrock som för min del bidrog till att det var en extremt rolig upplevelse. Jag fick dessutom träffa den som skapade Juridisk Selskab i Århus vilket var väldigt roligt, han stod sedan och dansade med oss hela natten lång.

Vad är ett av dina roligaste minnen generellt från en nordisk vecka?

Mitt roligaste minne som jag kan komma på är när jag fick vara kvar på Pykäläs styrelses efterfest efter en av deras sittningar, efter att alla andra hade blivit utslängda.

Vid frågor om Nordiska sekretariatet eller vår nordiska vecka vänligen hör av dig till intsek@jurstud.com!

TEXT Karin Sparrman

FOTO Juridisk Selskab

Här har vi samlat studenters erfarenheter av de olika veckorna, och vi hoppas även du söker till en!

“ Mitt bästa minne från en nordisk vecka är från min första dag i Rovaniemi. Känslan av att komma fram och direkt få ett varmt välkomnande, inte bara från de finska studenterna utan från alla från hela Norden, var något alldeles speciellt och satte tonen för en fantastisk vecka.

Jag minns fortfarande hur vi åkte direkt från flygplatsen till Artiklas campus för att gå på Jallujuoksu, aka en slags tipspromenad med sprit, i grupper blandade av personer från olika delar av Norden. Att lära känna varandra på det sättet var både roligt, avslappnat och gjorde att man direkt kom in i den nordiska gemenskapen trots att många känt varandra sedan länge.

“ Mitt favoritminne från en nordisk vecka är utan tvekan årsbalen i Rovaniemi. Det var min första nordiska vecka som jag åkte på som T2:a. Lokalen var helt magisk, det var som att kliva in i en vinterdröm. Men det som verkligen gjorde kvällen oförglömlig var den nordiska gemenskapen. Man fick lära känna så mycket nya människor från olika delar av Norden och alla var otroligt välkomnande. Kvällen fylldes av allt från finskar som försökte lära mig att dansa vals till hur vi alla klämde ihop oss för att vara med i gruppbilder framför ett fotobås. Som det perfekta avslutet på kvällen, fortfarande i våra balklänningar och kostymer, unnade vi oss en måltid på McDonalds.

Jag uppmanar alla som har möjligheten att åka på en Nordisk Vecka. Det var en av de roligaste upplevelserna i mitt liv och jag garanterar att man inte kommer att ångra sig.”

– Sabrina Li

Senare samma kväll satt vi och grillade marshmallows och drack varm choklad. Där och då kände jag verkligen gemenskapen och den unika stämningen som präglar en nordisk vecka. Detta är verkligen något som skiner igenom och något man kan falla tillbaka på även under mindre roliga stunder av en nordisk vecka. Att då veta att nordiska veckor är fyllda av underbara personer, inte bara från Stockholm och JF utan juriststudenter från hela Norden, är otroligt fint.

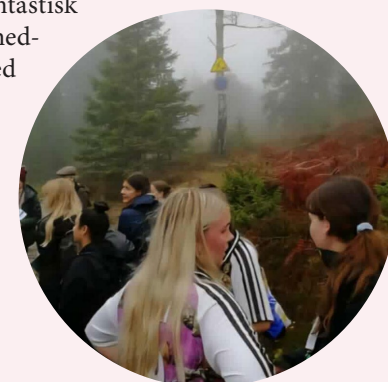

Den första dagen i Rovaniemi blev inte bara en perfekt start på en oförglömlig vecka. Den väckte mitt intresse för det nordiska samarbetet i stort och gör att jag längtade tillbaka till en nordisk vecka sekunden den tog slut. Helt enkelt den bästa tänkbara starten på en nordisk vecka.”

– Arvid Tonder

“ Mitt favoritminne är från Nordiska veckan i Oslo, när vi åkte på Hytte. För att komma dit, skulle vi uppför ett berg - inte mycket är mer klassiskt norskt. Resan började med att ta bussen ut ur staden, förbi majestätiska landskap, med bergssluttningar klädda i trädskronor i alla höstens färger. När vi sedan nådde berget fick vi vandra genom fin skog tillsammans med alla nordiska gäster. Sedan kom man upp till stugan, en klassisk norsk trästuga med fantastisk utsikt över vattnet nedanför berget, täckt med dimma. Såklart avslutas kvällen med bastu i typisk nordisk vecka stil. Hytte i Norge har också en speciell twist, men det får ni åka dit för att uppleva!”

– Love Nolin

Så in i Norden

Kriser och konflikter avlöser varandra mer än någonsin just nu och världen känns mer osäker än någonsin. Vem ska vi i Sverige vända oss till för hjälp och råd?

MED min finska bakgrund, sneglar jag ofta österut mot vårt kära grannland. Vad de tycker och tänker om saker och ting. Framför allt hur de löser problem som de möter. Jag brukar förklara att "Finland är ett Sverige för vuxna" när mina vänner frågar hur Finland är. Det roliga och smått bisarra i situationen är att finsk lagstiftning och dess struktur är baserat på svensk rätt. Civilförsvaret och försvarsmakt är byggt på hur det var tidigare i Sverige. De är förberedda för det värsta, med hela sjukhus nedpackade och lastade på pall förvarat i förråd. System, att spara och lagra allt och vara förberedd är Finlands melodi, men allt enligt gammal svensk modell.

Nu är tanken inte med denna text att hylla hur bra Finland är, och hur dåliga vi i Sverige är. Utan min tanke är vad det är för grannar vi har. För vart vänder man sig när man behöver hjälp, än till sina grannar (ja jo familj i all ära, men ni hänger med på mitt resonemang här)?

Vi har våra grannar i Norge, Danmark och Finland. En hel del gemensam kultur, värderingar och moral. Vi har varit samma land i omgångar till och med. Sen finns det såklart skillnader, men i grund och botten är vi nordbor ... samma skrot och korn. Det är vackert och något vi definitivt ska vara stolta över. För i och med ett mer glo-

balt samhälle, har vi människor hela tiden en förmåga att se över horisonten, vad finns längre bort och vad gör dom? Istället för att ha blicken och kollen på våra grannar? Kan du till exempel ärligt nämna statscheferna och politiska ledare i våra grannländer? Sverige är tyvärr väldigt amerikaniserat och fokuserat på det landet. Detta influerar allt i vår vardag, från mode, politik, trender och sociala medier. Vi matas med USA i nyheter, serier, filmer, musik m.m. dagligen. Vi köper amerikanska produkter och vill vara som de vi ser i USA.

Jag tycker detta är fel! Vi har så mycket bra i Sverige. Kläder och musik är två klockrena exempel på saker vi är väldigt duktiga på i Sverige. Är du trött på H&M, Zara Larsson och vill ha roligare och mer exotiska kläder samt musik? Titta på våra grannar och konsumera därifrån! Det finns massor av bra klädmärken i Norden, för att inte tala om musik. Nordisk design är ett vedertaget koncept i världen, Norden har gjort en hel del för att förtjäna det.

Poängen är att vi ska bli mer vänner med våra grannländer, på individnivå. Dvs. att vi enstaka svenskar ska göra ett försök att lära känna våra grannar. Kolla in deras nyheter på deras statliga television, språket förstår ju vi svenskar (i Finland har de nyheter på svenska med, då landet är tvåspråkigt). Lyssna på nordiska artister och hitta nya favoriter. Bli lite mer nordiska i er vardag och få nya perspektiv på saker och ting. Istället för att matas med det senaste från USA. Vi kan faktiskt vara riktigt stolta över vad vi åstadkommer här i Norden. För vi är bra, så in i Norden!

TEXT Harri Korhonen

ILLUSTRATION AI

Grön och röd gubbe – en vandring över zebraränder i Europa

Det finns få saker som är så svenskt som den lilla gröna och röda byråkraten vid övergångsstället. Anvisningarna är straightforward och vi följer dem lydigt och med viss vördnad. Vi litar på honom, men man kan ju undra varför det är så. Han har ju inte ens makten att straffa oss.

ENLIGT 2 kap. 2 § trafikförordningen måste alla trafikanter följa de anvisningar som ges genom trafiksignaler. Det är dock viktigt att notera att det är förbjudet, men inte straffbart att gå mot röd gubbe. Vi får alltså bryta mot lagen utan att vi riskerar en bot. Det är som att staten säger: "Vi ser och dömer dig, men gör som du vill." Om fotgängare däremot gör sig skyldiga till vårdslöshet i trafiken så kan det bli aktuellt med ansvar enligt lagen om vissa trafikbrott.

Trots avsaknaden av böter följer dock majoriteten av svenskar trafikreglerna vid övergångsställen. Inte för att vi måste, utan för att vi känner att vi borde. Samvetet? Trafikgudens öga i skyn? Kanske gillar vi helt enkelt säkerheten i att inte behöva göra ett eget val. För vid obehövade övergångsställen dyker ett helt annat juridiskt landskap upp och då blir det plötsligt mer förvirrande.

Där gäller i stället bilisternas väjningsplikt, samtidigt som fotgängaren har skyldighet att visa försiktighet. Det blir ett slags ömsesidigt ansvar, men också ömsesidig nervositet där ingen riktigt vågar lita på den andre. Varför ha ett zebralotteri med svårhittad ögonkontakt och trevande steg, när man kan ha en liten lysande gubbe som håller ordning?

Detta verkar vara konsensus i Norden. Alla har samma juridiska upplägg som Sverige, det vill säga att sanktionerna är sällsynta. Våra grannar i Norge avviker däremot lite och kör på två röda gubbar i varsin lykta. Historien bakom är enkel: redundans. Personligen kände jag mig lite attackerad på semestern, men det är väl kanske en vanesak.

Kikar vi utanför Norden blir det mer hårdhänt. I Tyskland har den så kallade Ampelmännchen nästan större auktoritet än polisen. Han är så ikonisk att han pryder allt från muggar till underkläder, men har noll tålamod med olydnad. Där kan det bli stora böter, särskilt om barn ser dig korsa vid rött. Budskapet är tydligt: regler gäller inte bara dig, utan också den förebild du förväntas vara. I Österrike är det också böter som gäller – något som jag har lyckats undvika här än så länge, trots min benägenhet att spatsera mot rött. I Wien ser man däremot par av figurer, olikkönade och samkönade likaså, istället för en ensam man. Ofta dyker även ett litet hjärta upp emellan dem. Samma lagliga tolkning,

men också ett kulturpolitiskt budskap om jämlikhet och tolerans.

Storbritannien ska vi inte ens prata om. Där är de så tydliga att de använder ordet WAIT i gigantiska bokstäver och ändå behövs det böter upp till 60 pund. Juridiken är rak och nästan lika torr som skylten själv, men är striktheten nödvändig? Ja kanske. Antalet olyckor som involverar gångtrafikanter är ändå av betydande omfattning där.

Det juridiska systemet sätter alltså spelreglerna, men det är i det sociala och politiska som spelet spelas. Våra små vardagliga gubbar på stolpar är mer än teknik – de är symboler för kulturella skillnader, för vår tilltro till samhället, till varandra och till idén om ordning. I vissa länder håller han i en metaforisk piska, medan han (eller de) i andra länder sprider kärlek. Ibland krävs hårdhandskar, men för oss är han mer av en rekommendation.

Varför är det så, varför stannar vi trots att vi inte måste? Vem vet. Kanske är det egentligen rädslan för att bli påkörd. Kanske ligger det i uppfostran. Eller så är det bara vår nordiska trafikmoral – vi lyder inte lagen för att vi riskerar något, utan för att det känns rimligt. För handen på hjärtat, vem står och väntar på grönt klockan tre på natten när det inte finns en bil inom mils avstånd? Det är ju helt absurt.

TEXT Enni Zander

FOTO iStock

Offentlig upphandling – mellan affärsjuridik och förvaltningsrätt

SVERIGE har historiskt haft flera lagar om offentlig upphandling, förkortade LOU. Den nu gällande bygger på ett EU-direktiv som kom i februari 2014.

Senare samma år fick Sverige en röd-grön regering, som i direktivet hittade lite extra innehåll om arbetsrätt, miljö och sociala hänsyn att plocka in i nya LOU. Det är ett välkänt fenomen, som i EU-rättslig diskussion kallas gold-plating, att medlemsstaters regeringar gärna fiskar upp politiska hjärtefrågor ur de mångordiga direktiven.

Utöver LOU finns särskilda lagar för upphandling inom försörjningssektorn (vatten, energi, transporttjänster och post) samt på försvars- och säkerhetsområdet. Även dessa bygger på EU-direktiv.

Svensk upphandlingsrätt är alltså bunden av EU-rätten, dock med viktiga undantag, såsom när upphandlingen beräknas understiga de i Bryssel bestämda tröskelvärdena t.ex. en byggen-treprenad under 59 miljoner kr eller kommunala tjänster under 2,3 miljoner kr. Därtill undantas tjänster i vissa sektorer, bland annat vård, skola, socialtjänst och kultur, där konkurrensen på EU-nivå har bedömts vara försumbar. De undantagna upphandlingarna har ett eget kapitel i LOU, kapitel 19, med enklare regler bortom EU:s jurisdiktion.

När en myndighet behöver göra inköp eller beställningar, annonserar den med ett upphandlingsdokument. Där specificeras de obligatoriska kraven samt vad som – utöver lågt pris – kommer att ge poäng i utvärderingen. Detta publiceras i särskilda plattformar, som på EU-nivå heter TED (Tenders Electronic Daily). Företag kan lämna anbud

inom den tid som framgår i upphandlingsdokumentet. När tiden gått ut ska myndigheten först undersöka vilka anbud som uppfyller kraven och sedan, utifrån pris och poängsättning, utse en vinnare (eller flera, i fall med så kallade ramavtal som ska löpa under viss tid; dessa är eftertraktade).

Den som anser sig lida skada av att upphandlande myndighet brutit mot LOU genom att t.ex. favorisera en anbudsgivare, ställa oproportionerliga krav, vara otydlig med vilka krav som gäller eller helt ha underlåtit att annonsera, kan söka överprövning hos förvaltningsrätten. Dit kan också Konkursverket, som är tillsynsmyndighet, ansöka om att en lagbrytande myndighet ska straffas med så kallad upphandlingsskadeavgift.

Hos alla aktörer som jag nämnt i de två föregående styckena behövs juridisk kompetens i offentlig upphandling. Att ha jobbat med LOU på en förvaltningsdomstol eller en upphandlande myndighet kan vara ett karriärsteg för den som vill bli affärs- eller bolagsjurist. Man får blick för gränslandet mellan affärsjuridik och förvaltningsrätt. Man lär sig om konkurrensrätt och EU-rättslig metod.

Det finns byråkratiska nackdelar med upphandlingsrätten. Ibland ifrågasätts att den alls behövs. Varför skulle en myndighets inköpare, helt oavsett lagen, någonsin sträva efter annat än den mest rationella affären?

I länder som saknat rättsstatens kon-

kurrensreglering ser man dock att det är svårt att få bukt med oligarki, korrup-tion och svågerpolitik. Ett land som ansträngt sig är Ukraina, som var på god väg före Rysslands fullskaliga invasion.

Vill man avskaffa LOU får man först kampanja för "Swexit" så att vi likt britterna kan strunta i EU:s direktiv. Sverige valde istället, under Löfven-regeringens sista år, att lätta upp byråkratin genom förenklingar av 19:e kapitlet. Det kompletterades därtill med kapitel 19 a, som ökar möjligheten till den ytterligare förenklade proceduren "direktupphandling" när det är fråga om sådana upphandlingar som EU inte lägger sig i.

TEXT David Munck
ILLUSTRATION AI

Juridikstudier utomlands banar vägen för en internationell karriär inom affärsjuridik

Att läsa juridik utomlands är mer än en akademisk erfarenhet – det kan bli en språngbräda till en internationell karriär inom affärsjuridik. För svenska jurister som vill arbeta i globala miljöer erbjuder utbyten, masterprogram och praktik utanför landets gränser inte bara nya juridiska perspektiv, utan också värdefulla nätverk och möjligheten att etablera sig inom några av världens mest konkurrenskraftiga branscher.

New York

Joel Palm är Senior Associate på Mannheim Swartling och arbetar sedan tre år tillbaka på byråns utlandskontor som är beläget i världens finansiella centrum, nämligen New York.

2018 avlade Joel sin svenska juristexamen vid Lunds universitet. Efter att ha arbetat några år på byrån bestämde han sig att sätta segel till USA där han läste ett ettårigt masterprogram (LL.M.) på Columbia University. Han beskriver processen som "lång" men att den är mödan värd. Sedan 2024 är han även medlem i New York State Bar Association.

"New York attraherar människor från världens alla hörn. Att läsa LL.M i USA var en fantastisk möjlighet att träffa nya människor och bredda mina kunskaper och perspektiv." – Joel Palm

Bryssel

Alva Westher, Associate på Mannheim Swartling, arbetar i EU- och konkurrensgruppen på byråns Brysselkontor. Hon berättar att hon var utbytesstudent i USA under gymnasiet och efter att ha avlagt sin svenska juristexamen vid Stockholms universitet 2023, visste hon att hon ville arbeta i ett internationellt sammanhang. Det var då hon såg Mannheim Swartlings annons om traineetjänsten i Bryssel och tyckte att den passade henne perfekt.

"Jag trivdes snabbt väldigt bra i Bryssel, både med jobbet och i staden, och när det fanns en möjlighet för mig att jobba kvar tog jag den! Så Bryssel blev det och nu har jag bott här i mer än två år." – Alva Westher

Paris och Bryssel

"Jag har haft chansen att studera juridik i tre länder." – Oscar Rönnlund, Associate på Mannheim Swartling.

Genom Erasmus+ läste Oscar juridik i Frankrike och fick då för första gången höra om College of Europe. Han visste att han ville arbeta med EU-rätt och för honom framstod det därför som ett naturligt val att studera i Brygge. "För den som vill fördjupa sig inom EU-rätt finns det nog ingen bättre plats i världen att studera – kan verkligen rekommendera det!".

Karriärval

Det går inte obemärkt förbi att såväl internationella ambitioner som utländska juridikstudier har ett stort inflytande över framtida karriärval. Den svenska juristexamen avser i första hand att lära ut svensk rätt och EU-rätt. Men dess räckvidd är relativt längre än vad som verkar vid första anblick.

Joel, Alva och Oscar är tre tydliga exempel på hur en svensk juristutbildning, kombinerad med internationella erfarenheter, kan öppna dörrar till en global karriär inom affärsjuridik.

TEXT Tuluhan Bozkurt
FOTO Nathalie Söderberg

Notariebetygen slopas!

Tingstjänstgöring, eller att "sitta ting" är något som många juriststudenter på landets utbildningar någon gång funderat över. Orsakerna är många, allt från att det ses som en bra början på en domarkarriär, till att tjänstgöringen kan bli startskottet för juridiskt arbete på annat håll.

ATT sitta ting kan alltså öppna många dörrar för framtiden. Enligt färskta siffror från Studentbarometern 2025 är Sveriges domstolar den klart mest populära statliga arbetsgivaren bland dagens juriststudenter (Dagens juridik, *Studentbarometern 2025*). Thomas Rolén, generaldirektör för Domstolsverket, menar att det är tydligt att både domaryrket och arbete inom domstolsväsendet upplevs som meningsfullt och viktigt i ett demokratiskt samhälle (Domstolsveket, *Notariebetyg slopas för bättre arbetsmiljö*).

Utöver ovannämnda studie har liknande undersökningar genomförts regelbundet sedan 2003. Ett av de mer uppmärksammade resultaten kommer från Saco-S enkätundersökning 2022, där endast 15% av notarierna uppgav att tingsbetygen hade en motiverande effekt. Till skillnad från 2019 års undersökning som visade att det näst vanligaste svaret var att tingsbetygen sporrade dem (Domstolsverket, *Underlag för beslut att upphäva anvisningarna för utformning av tjänstgöringsbetyg för notaries*).

Betygen i fokus

Hittills har notariernas betyg enligt Domstolsverket varit avsedda att spegla arbetsprestationer, kunskaper och andra färdigheter. Betygskriterierna för tingstjänstgöraren ger alltså stort

utrymme för subjektiva tolkningar, där det är upp till den enskilde bedömarens att avgöra i vilken grad målen har uppnåtts.

En ytterligare skillnad jämfört med juristutbildningen är att notarien inte bedöms anonymt. I arbetslivet generellt är det svårt att göra helt objektiva bedömningar som inte påverkas av personliga intryck av den anställda. Rådmann Dina Gutrad berättar i en intervju med iUSBäraren att det är viktigt att förlita sig på bedömarens integritet, vilket för notarien ofta är domarna som de arbetar med.

Är betygen slopade egentligen?

Beslutet är taget. Betygen ska slopas. Men Domstolsverket meddelar att notaries ändå kommer kunna begära omdömen från domstolen som kan användas vid jobbansökningar. Frågan är hur detta kommer att fungera i praktiken. Kommer vi se en tydlig skillnad mellan notaries som begär omdömen och de som avstår?

Gutrad förutspår en övergångsperiod där vissa notaries fortfarande kommer att begära betyg. Men i dagens arbetsmarknad spelar notariebetygen inte längre samma roll som de en gång gjorde. I många fall har notarien redan säkrat en anställning innan betygen

hinner utfärdas. Dessutom kompletterar arbetsgivare ofta sina bedömningar med olika personlighetstester för att avgöra om kandidaten passar för tjänsten.

Slutsats och reflektion

Tingsbetygen ska alltså slopas men möjligheten till att bli betygsatt kvarstår. Det ställer oss inför en intressant utveckling: riskerar domstolarnas syfte med att avskaffa betygen att urholkas om vissa notaries ändå begär omdömen? Och vad signalerar det till framtida arbetsgivare om notarien inte begär betyg? Klart är att tingsbetyget har förlorat sitt ursprungssyfte. I praktiken verkar det som att arbetsgivarna inte lägger lika stor vikt vid betygen som en gång i tiden.

TEXT Benjamin Karacic
ILLUSTRATION AI

Rättssäkerhet säljer dåligt men klick går alltid hem

18-ÅRIG kille friad från anklagelser om våldtäkt för att offret, en 14-årig tjej, ansågs vara mogen för sin ålder" står det i en artikel på en nyhetssida. Det är en vän till mig som skickar artikeln vidare och frågar hur i hela friden det kan vara grunden för en frikännande dom. Samma artikel cirkulerar även på diverse sociala medier där kommentarer som ifrågasätter hela Sveriges rättssystem strömmar in. Och jag anar redan från början att den riktiga domen inte speglar mediernas drev och rubriker. Frågan blir därför; blev han friad för att tjejen ansågs vara mogen? Nej, naturligtvis inte.

Media älskar förenklade och snedvridna narrativ – rubriker och vinklar som säljer. De undviker gärna sådant som speglar rättsliga realiteter. Juridiken är komplex och därför väljer nyhetstidningarna att reducera komplicerade processer till en berättelse om vem

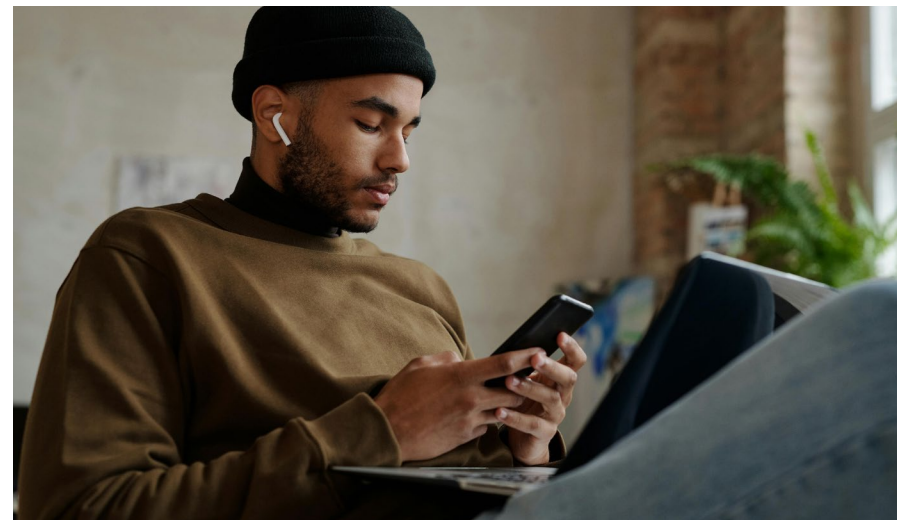
som är ond och vem som är god. En nyanserad förståelse med viktiga juridiska aspekter går därför förlorad. Om vi ska koppla det till tidigare nämnda artikel resulterar det i följande; de verkliga juridiska skälen till att han blev friad skulle generera ett obetydligt antal klick. Det skulle förstås inte sälja. Och det är där problemet kommer in – när pengar trumfar sanningen innebär det ett hot mot rättssäkerheten. Många sväljer det tidningarna säger med hull och hår utan vidare efterforskningar och det resulterar i felaktiga föreställningar om vårt rättssystem som skadar förtroendet för rättsväsendet.

En annan viktig aspekt är den så kallade "People's Court" som utan tvekan är hårdare än den verkliga domstolen. Media ser till att misstänkta eller åtalade ses som skyldiga trots att rättegången ännu inte avgjorts. Eller som i fallet ovan – ser till att allmänheten

dömer trots att domstolen rent juridiskt och rättsligt faktiskt har frikänt. Allmänheten hetsas till att orättvist och skamlöst frysa ut oskyldiga människor från samhället. Och varför då? För toppsäljande rubriker. Problemet är att om du blir dömd i medias domstol och av allmänheten, då kan du glömma att du någonsin får tillbaka din plats i samhället igen. Och vad är rättvisan i det? Var är rättssäkerheten, objektiviteten och oskuldspresumtionen i ett sådant system? De finns helt klart inte och det är där media spelar en roll inom juridiken som i många lägen skadar mer än gör nytta.

Media identifierar sig som en viktig granskare som stärker demokratin. Ja, så kan det vara men till vilket pris? Media har en demokratisk roll men får och kan inte ersätta domstolarnas funktion och därmed äventyra rättssäkerheten. Det är också där någonstans jag tycker att det är läge att börja sätta gränser. Nyhetsrapportering och granskning ska ske med ansvar, inte med snedvridna sanningar och tankar om vilken rubrik som kommer ge flest antal klick. Jag tror det är viktigt att komma ihåg att journalistik och juridik har helt olika syften och spelar helt olika roller i samhället. När gränsen mellan dessa två suddas ut hotas och riskeras en av rättsstatens viktigaste grundpelare – rättssäkerheten. Och det kan vi bara inte acceptera.

TEXT Emma Groth
FOTO Pexels

Gå med i

IUSBÄRAREN

**Vi söker skribenter, fotografer
& illustratörer. Intresserad?
Maila chefred@jurstud.com**

ANNONS

ANSÖKAN OM STIPENDIUM TILL SVEN EDVARD HOLMQVISTS STIFTELSE

Sven Edvard Holmqvists Stiftelse utdelar stipendier till juriststudenter på Stockholms Universitet.

Företrädesvis har stipendier beviljats ambitiösa studenter som visat behov av hjälp att finansiera utlandsstudier inom ramen för juristutbildningen. Beslut i anledning av inkomna ansökningar behandlas under november årligen. Ansökan bör således inkomma i god tid dessförinnan för att hinna behandlas. Ansökan skall innehålla ett CV med underlag och en redogörelse för anledningen till ansökan med en uppskattning av de kostnader som det sökta stipendiet skall täcka.

ANSÖKAN STÄLLS TILL:

Sven Edvard Holmqvist Stiftelse c/o Advokatfirman Sievo AB, Stockholmsvägen 18, 181 50 LIDINGÖ men inges helst per e-post till roine@sievo.se

Håll i ditt bank-id!

Under året har det kampanjats, särskilt från Nordea, för att inte låta någon annan komma åt ens bank-id. Nu signalerar en dom från Svea hovrätt skärpt ansvar för den som ändå låter sig luras. En man svarade via Facebook på en falsk jobbannons. Under en digital fejk-intervju uppmanades han hålla mobilkameran mot skärmen, logga in på sin bank och beställa ett nytt bank-id. Syftet påstods vara att "arbetsgivaren" skulle göra bakgrundskontroll. På riktigt använde bedragaren mannens bank-id till att beställa en mobiltelefon med abonnemang. Mobilföretaget krävde sedan betalning, vilket mannen bestred. Han fick rätt i tingsrätten, som ogillade fordran för att köpeavtalet ingåtts obehörigen. Svea hovrätt bedömer dock att mannen, genom att låta någon använda hans bank-id, hade skapat en "tillitsfullmakt" varpå mobilföretaget kunnat lita på att köparen var behörig. Hovrätten hänvisar till NJA-praxis samt 11 och 30 § § avtalslagen. Mannen måste betala drygt 16 000 kr plus rättegångskostnader, ränta och fakturaavgift. Han har överklagat.

Beredskap för kris

Regeringen skärper på flera sätt Sveriges beredskap för en eventuell kris. Bland annat framförs, i propositionen "Hälsö- och sjukvårdens beredskap", förslag på att i lagen klargöra regionernas och kommunernas skyldigheter i en katastrofsituation. I en annan proposition föreslås tillägg i regeringsformen om hur demokrati och rättsstat ska upprätthållas i tider av krig eller annan kris, bland annat genom möjlighet till digitala sammanträden. Eftersom detta är en grundlagsändring, kommer det att krävas ett nytt riksdagsbeslut efter nästa val.

Förolämpning mot tjänsteman

En 36-årig man greps vid ett lägenhetsbråk och gjorde då motstånd. Han blev åtalad för misshandel mot en man i lägenheten, försök till våld mot tjänsteman genom att ha försökt bita en manlig polis vid gripandet, samt för förolämpning mot tjänsteman. Endast det sistnämnda brottet anser Göteborgs tingsrätt vara bevisat, då han upprepade gånger kallade en kvinnlig polis för hora. Bland annat sa han "Oroa dig inte för vad jag heter,

din hora". Påföljden blev 60 dagsböter och skadeståndet 10 000 kr för kränkning. Både 36-åringen och åklagaren har överklagat domen. I en rättsfallsanalys skriver Norstedts Juridik (NJ) att detta var den första domen i sitt slag sedan förolämpning mot tjänsteman återinfördes som brott ("missfirmelse mot tjänsteman" ströks ur brottsbalken på 70-talet). Kritiker har befarat att återinförandet kan göra det svårare att framföra sin åsikt om hur en tjänsteman agerat. I fall som detta hamnar dock, enligt NJ, tillmälena mot polisen inte ens i närheten av "en saklig och vederhäftig diskussion".

FRÅGA ARBETSRÄTTAREN REBECCA

Vad gäller om jag vill ta ledigt från jobbet för att åka på utbyte (Erasmus-termin) utomlands?

REBECCA HENRIQUES arbetar som arbetsrättsjurist och förhandlare hos Almega som är Sveriges ledande arbetsgivarorganisation inom tjänstesektorn. Rebecca har juridikexamen och en fil.kand. i personal- och arbetslivsfrågor.

DET här numret medverkar även Almegas uppsatspraktikant Rasmus Hedlund (jur.stud.). Är du också intresserad av att skriva uppsats inom arbetsrätt och kombinera det med 10 veckors praktik på en arbetsgivarorganisation - så missa inte att prata med Almega på juristdagen den 9 oktober i Frescatihallen eller läsa mer på Almegas hemsida.

Studieledighet

Rätten till ledighet för studier följer av lagen om arbetstagares rätt till ledighet för utbildning (studieledighetslagen). Alla anställda oberoende av anställningsform omfattas av studieledighetslagens regler om rätt till ledighet för studier.

Vilken utbildning ger rätt till ledighet enligt studieledighetslagen?

Rätten till ledighet gäller i princip varje slags utbildning. Utbildningen behöver inte ha koppling till nuvarande arbete utan arbetstagaren avgör själv studiernas inriktning. Utbildningen ska vara planmässigt upplagd där syftet ska vara att förmedla kunskaper. Är det huvud-

sakliga syftet något annat, till exempel att bedriva hobbyverksamhet, opinionsbildande verksamhet eller liknande, blir inte studieledighetslagen tillämplig. Arbetsgivaren kan begära ett intyg som styrker att du antagits till utbildningen och att studierna är av sådan karaktär att de ger rätt till studieledighet.

Krav om minsta anställningstid

För rätten till studieledighet ska du ha varit anställd hos arbetsgivaren minst sex månader i en följd eller sammanlagt minst tolv månader under de senaste två åren för att vara berättigad till studieledighet. Krav på

viss anställningstid gäller inte vid facklig utbildning.

Utbildningens längd och förläggning

Det finns inte några begränsningar i lagen om hur lång studieledigheten kan vara. Du har därför som anställd rätt till "behövlig" ledighet, vilket innebär att studietakt och uppläggning av stu-

dierna avgör tidsåtgången. Ledigheten kan till exempel omfatta förberedelse, kortare avbrott i utbildningen, skollov, restid och tid för examination. Du kan därför bli skyldig att ange vilka kurser som du avser att delta i.

Du har själv frihet att avgöra om du vill vara helt ledig under en bestämd tidsperiod, eller om du vill vara ledig på deltid, till exempel några timmar varje dag eller vissa dagar i veckan.

Eftersom du ska vara på utbyte förutsätter vi att du söker studieledighet på heltid. För säkerhets skull vill vi även nämna att om du skulle välja att vara studieledig på deltid, kan detta ge anledning till en tillfällig omplacering hos arbetsgivaren under studieledigheten. En förutsättning för sådan omplacering är att den endast beror på svårigheter att sysselsätta dig på deltid. Omplacering får inte göras av den anledningen att du är studieledig.

Ansökan om studieledighet

Studieledighetslagen innehåller inte någon regel om hur långt före ledighetens början ansökan ska göras även om arbetsgivaren har möjlighet att skjuta upp

begärd ledighet. Ansökan bör dock göras i god tid före ledigheten.

Studieledighetslagen innehåller inte några regler om hur ansökan ska vara utformad. Det är ändå lämpligt med en skriftlig ansökan för att arbetsgivaren ska få ett så bra beslutsunderlag som möjligt.

Arbetsgivaren kan skjuta upp ledigheten

Utgångspunkten är att den anställda avgör när ledigheten ska förläggas. Arbetsgivaren har dock rätt att ensidigt skjuta upp begärd ledighet. Olika regler gäller om företaget är bundet av kollektivavtal eller inte.

Rätt att avbryta ledigheten

Om du inte skulle tycka att ditt utbyte blir som förväntat så har du rätt att avbryta ledigheten och återgå i arbete, och du behöver inte ha något särskilt skäl för det.

Om du väljer att avbryta utbildningen behöver du underrätta arbetsgivaren om att du vill återgå i arbete och ange när du avser att återgå i arbete.

Anställningsskydd

När den anställda återgår i arbete har man rätt till samma eller likvärdig ställning avseende arbetsförhållanden och anställningsvillkor, till exempel gällande lön och sysselsättningsgrad. En anställd som är studieledig får inte sägas upp eller avskedas enbart av skälet att man nyttjat rätten till ledighet. Det extra anställningsskyddet finns inte vid uppsägning på grund av arbetsbrist.

Lön under ledigheten

Studieledighetslagen ger inte rätt till någon lön under ledigheten.

TEXT Rebecca Henriques med Rasmus Hedlund

FOTO (vänster) Emilie Gustafson för Almega, (höger) Linnea Johansson och (ovan) Pexels

Har du också en
arbetsrättsfråga som
du vill få svar på?
Mejla till [arbetsratt@
jurstud.com](mailto:arbetsratt@jurstud.com)

Vill du vara med och forma framtidens näringsliv?

ANSÖKAN ÖPPNAR I NOVEMBER

**Sommarnotarie-
programmet
2026**

Du är vår framtid och vi vill satsa på dig redan nu.
Gå med i vårt studentnätverk Vinge Talang för att få inbjudningar till
event, kontaktsamtal och mycket mer.

Vinge Talang – bryggan mellan juristlinjen och byrålivet.
Upptäck mer och anmäl dig på vinge.se/vingetalang

vinge.se

V
VINGE